

Keuruun kaupunki

# Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen ohje

Perustoimeentulotuen myöntäminen on kuulunut Kelan vastuulle vuoden 2017 alusta alkaen. Kunnat vastaavat täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntää hakemuksesta sen kunnan toimielin, jonka alueella hakija tai perhe vakinaisesti oleskelee. Hakijalla tulee olla Kelan tekemä päätös perustoimeentulotuesta sille ajanjaksolle, jolle täydentävää tai ehkäisevää toimentulotukea haetaan.

## 1) Täydentävä toimeentulotuki (Laki toimeentulotuesta § 7 c)

Täydentävänä toimeentulotukea myönnettäessä otetaan huomioon tarpeellisen suuruisena erityismenot, joita ovat muut kuin toimeentulotukilain 7 b §:ssä tarkoitetut asumisesta aiheutuvat menot. Vuokravakuus ja muuttokustannukset ovat Kelan myöntämiä perustoimeentulotukimenoja.

Lisäksi tarpeellisen suruisina otetaan huomioon henkilön tai perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat, toimeentulon turvaamiseksi tai itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeelliseksi harkitut menot. Henkilön tai perheen erityisenä tarpeena tai olosuhteena voidaan pitää esimerkiksi pitkäaikaista toimeentulotuen saamista, pitkäaikaista sairautta sekä lasten harrastustoimintaan liittyviä erityistarpeita.

Täydentävää toimeentulotukea voidaan myöntää seuraavasti asiakaskohtaisesti harkiten:

### 1.1 Vuokravakuus

Vuokravakuutta haetaan ensin Kelalta. Mikäli Kelalta tulee hylkäävä päätös, voidaan myöntää yhden kuukauden vuokraa vastaava vakuus maksusitoumuksena Kelan hyväksymien kuntakohtaisten vuokrarajojen mukaiseen asuntoon, mikäli muutto nähdään tarpeellisena. Tukea ei myönnetä, kun on nähtävissä, ettei asiakkaan kuukausitulot riitä kattamaan asumismenoja, sosiaalitoimi ei voi tukea asiakkaan ylivelkaantumista liian kalliin asumisen vuoksi.

### 1.2 Kodinirtaimisto

Välttämättömiin kodinhankintoihin voidaan myöntää avustusta vain poikkeustapauksissa toimeentulotuen pitkäaikaisasiakkaalle, yksinäiselle ja pariskunnalle enintään 200 € ja perheelle 300 €.

Lasten sänkyyn voidaan myöntää enintään 150 € ja aikuiselle 200 €, jos hakijalla ei ole sänkyä tai uudistamistarve on välttämätön.

Kodinkoneisiin voidaan myöntää avustusta pyykinpesukoneeseen lapsiperheelle enintään 400 €. Yksinäiselle tai pariskunnalle voidaan pesukoneeseen myöntää täydentävää toimeentulotukea vain poikkeustapauksissa, mikäli se on välttämätön. Myöntämisedellytyksenä on, että hakijan talossa ei ole pyykkitupaa eikä talolla ole yhteistä pyykkitupaa lähietäisyydellä.

### 1.3 Lastenvaunut ja –rattaat

Lastenvaunut ja –rattaat voidaan hyväksyä menona, kun hankinta on välttämätön. Ensisijaisesti hyödynnetään perheessä aiemmin käytössä olleita välineitä. Niiden hankinnassa suositetaan kierrätystä.

Lastenvaunuihin voidaan myöntää enintään 250 € ja lastenrattaisiin 120 €, lasten turvakaukaloon 100 € ja auton turvaistuimeen 150 €. Muihin lastentarvikkeisiin esim. hoitopöytä, syöttötuoli, babysitter, ei myönnetä täydentävää toimeentulotukea.

#### **1.4 Lasten harrastusmenot**

Lasten harrastusten tukemiseen voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea pitkäaikaisesti toimeentulotukiasiakkaana olleelle perheelle tai perheelle, jonka tulot ylittävät vain niukasti toimeentulotukinormit.

Lasten harrastusmenoihin voidaan myöntää pääsääntöisesti kouluikäiselle enintään 300 €/lapsi/vuosi, laskua maksamalla tai tositteita vastaan. Lisäksi voidaan myöntää lähinnä kouluikäiselle suksiin 120 €, luistimiin 50 € ja polkupyörään 150 €.

#### **1.5 Leirimaksu ja tuetut lomat**

Leirimaksuihin voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea enintään 100 €/lapsi/vuosi. Tuettujen lomien omavastuuosuus voidaan myöntää täydentävänä toimeentulotukena.

#### **1.6 Opiskelusta aiheutuvat kustannukset**

Opiskelusta aiheutuvia kuluja voivat olla opiskelumatkat ammattiin valmistavassa koulutuksessa, harjoittelussa tai omaehtoisessa koulutuksessa. Yksilöllisesti harkiten voidaan myöntää kelan maksaman matkakorvauksen jälkeinen omavastuuosuus. Muille kulut halvimman matkustustavan mukaan, välttämättömissä tapauksissa oman auton käyttö 0.2 €/km.

Kela myöntää oppimateriaalilisän tietyin ehdoin. Sitä voivat saada myös 15-16- vuotiaat, vaikka eivät voi saada muuta opintorahaa. Jos hakijalla ei ole oikeutta oppimateriaalilisään, voidaan opiskelusta aiheutuvia välttämättömiä kirjakuluja tukea täydentävällä toimeentulotuella lähinnä lukion käytettyihin kirjoihin, mikäli täydentävän toimeentulotuen myöntämisen kriteerit täyttyvät.

Opiskelijan välttämättömiin työvaatteisiin ja työkaluihin, joita oppimateriaalilisä ei kata, voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea koulun ilmoituksen perusteella enintään 250€/vuosi. Ylioppilaskirjoitusmaksuihin, yliopiston ilmoittautumismaksuihin, rekisteröintimaksuihin ja pääsykoemaksuihin voidaan myöntää tukea tapauskohtaisesti. Lukukausimaksuihin ei täydentävää toimeentulotukea myönnetä.

#### **1.7 Muut matkakulut**

Lasten tapaamiskulut huomioidaan tapaavan vanhemman osalta perustoimeentulotuessa. Lähivanhemmalle voidaan huomioida matkakulut, mikäli Kela ei niitä huomioi perustoimeentulotuessa. Tapaamiskuluja voidaan huomioida, kun hakijalla on voimassa oleva lastenvalvojan vahvistama tapaamissopimus. Kulut huomioidaan halvimman matkustustavan mukaan, oman auton käyttö 0,2 €/km.

#### **1.8 Romanivaatetus**

Romaninaisen hameen hankintaan voidaan myöntää 400 € kahden vuoden välein. Käytäntönä on, että hameen teettämistä varten myönnetään maksusitoumus ompelijalle.

#### **1.9 Edunvalvojan palkkio**

Edunvalvojan palkkio samoin kuin muut edunvalvontaan liittyvät maksut esimerkiksi lupa-asioiden käsittelymaksut, oikeudenkäyntikulut ja maistraatin perimät maksut voidaan hyväksyä täydentävän toimeentulotuen menoksi.

### 1.10 Hautauskustannukset

Hautauskustannuksina huomioidaan kohtuulliset välttämättömät kustannukset siltä osin kuin vainajan tulot ja varat eivät riitä hautauskuluja kattamaan. Pesän varat (perunkirja) ja samoin tiliotteiden saldot tulee tarkistaa ennen päätöksentekoa.

Mikäli vainaja on varaton, voidaan myöntää tukea hautauskuluihin edullisimman mukaan arkkuun 490 € ja kohtuulliset kuljetuskulut. Tuhkauskuluja voidaan myöntää erikseen harkiten tuhkausmaksu ja uurnaen enintään 50 €. Tarpeen vaatiessa seurakunnan perimät kustannukset hautauspalvelumaksu ja hautapaikka.

Mikäli haudaus tapahtuu toiselle paikkakunnalle, kuolinpesä vastaa vainajan kuljetuskustannuksista.

## 2) Ehkäisevä toimeentulotuki

Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen sosiaalista turvallisuutta ja omatoimista suoriutumista sekä ehkäistä syrjäytymistä ja pitkäaikaista riippuvuutta toimeentulotuesta. (Laki toimeentulotuesta 1§ 2 mom.)

Kunta myöntää päättämiensä perusteiden mukaan ehkäisevää toimeentulotukea 1 §:n 2 momentissa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää muun muassa tuen saajan aktivointia tukeviin toimenpiteisiin, asumisen turvaamiseksi, ylivelkaantumisesta tai taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi sekä muihin tuen saajan omatoimista suoriutumista edistäviin tarkoituksiin.

Ehkäisevän toimeentulotuen riittävän varhaisella ja suunnitelmallisella käytöllä voidaan puuttua henkilöä ja perhettä uhkaaviin riskeihin ja toimeentulo-ongelmiin. Jokaisessa yksittäistapauksessa tulisi pyrkiä parantamaan asiakkaan kuntoutumista ja toimeentulomahdollisuuksia sekä hänen edellytyksiään itse kohentaa sosiaalisia ja taloudellisia olosuhteitaan.

Toimeentulotukilain 13§:n 2 momentissa säädetään esimerkinomaisesti niistä tarkoituksista, joihin ehkäisevää toimeentulotukea voidaan käyttää. Ehkäisevän toimeentulotuen käyttöä ei kuitenkaan ole rajattu vain mainittuihin tarkoituksiin, vaan sitä tulee käyttää tarpeen mukaan.

Ehkäisevällä toimeentulotuella pyritään henkilöiden ja lapsiperheiden syrjäytymisen ehkäisyyn ja omatoimisen selviytymisen edistämiseen, etusijalla ehkäisevää toimeentulotukea myönnettäessä ovat lapsiperheet.

Asiakasta, jolla on vuokratästejä, ohjataan ensisijaisesti tekemään maksusuunnitelma vuokranantajansa kanssa. Tukemalla vuokratästien maksamisessa voidaan mahdollisesti välttää hääto. Myöntämällä ehkäisevää toimeentulotukea sähkö- tai vesimaksurästeihin voidaan säilyttää koti asuinkelpoisena, varsinkin kun kyseessä on lapsiperhe.

Perheenjäsenen kuolema, vakava sairastuminen, onnettomuus tai rikoksen uhriksi joutuminen ovat tilanteita, joissa ehkäisevällä toimeentulotuella voidaan tukea tilapäisiä toimeentulotukivaikeuksia kokevia henkilöitä

Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää menoihin, jotka edesauttavat henkilön työllistymistä tai turvaavat opiskelua.

Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää tilanteessa, jossa henkilöllä tai perheellä ei ole toimeentulotukilaskelman perusteella oikeutta varsinaiseen toimeentulotukeen. Toimeentulo voi vaarantua sellaisten menojen vuoksi, joita ei voida ottaa toimeentulotukea myönnettäessä huomioon. Velkakierteen katkaisulla henkilön tai perheen talous on voitu saada tasapainoon ja jatkuvan tuen tarve estettyä.

Ehkäisevää toimeentulotukea ei voida myöntää ulosottovelkojen tai lainojen lyhentämiseen tai sakkojen maksamiseen.